

Dasiravno ne predstavlja projekt nekaj definitivnega, vendar predstavlja gotovo osnovo, ki bo služila za definitivno redakcijo učnega načrta.

Ekonomske razmere učiteljstva so take, da ustvarjajo skrbi; šolanje je zvišano na trinajest let; število službenih let za penzijo je zvišano na tridesetpet; upraviteljske doklade

so ukinjene; ako sta zakonca oba v državni službi, prejema eden samo polovico draginskih doklad — in tako materialno stanje, povečano z ogromnimi dolžnostmi, nas mora dovesti do tega, da o tem problemu resno razmisljamo.

D. M. P.

Delo UJU Poverjeništvu Ljubljana in „Učiteljskega tovariša“ za čimboljši šolski zakon.

(Članki in razprave o šolskem zakonu objavljenih v „Učiteljskem tovarišu“.)

Leta 1918.:

Za slovenske obrtnike in naše obrtno šolstvo. »Učit. Tov.« št. 1., z dne 11. I., str. 2.

O reformi šolstva. J. Pahor. »Učit. Tov.« št. 1., z dne 11. I., str. 2.

O reformi šolstva. (Nadaljevanje). J. Pahor. »Učit. Tov.« št. 2., z dne 25. I., str. 2.

O reformi šolstva. (Konec). J. Pahor. »Učit. Tov.« št. 3., z dne 8. II., str. 2.

Podržavljenje okrajnih šolskih nadzornikov. »Učit. Tov.« št. 5., z dne 8. II., str. 1.

Načrt za preustrojitev našega šolstva. (P. Flere — poročilo na Zveznem deleg. zborovanju 28. XII. 1917.) »Učit. Tov.« št. 6., z dne 22. III., str. 6.

Istrsko učiteljstvo v boju za kruh in podržavljenje okrajnih šolskih nadzornikov. »Učit. Tov.« št. 7., z dne 5. IV., str. 1.

Perspektiva mladih. »Učit. Tov.« št. 12., z dne 31. V., str. 1.

Načrt o preustrojitvi šolstva. »Učit. Tov.« št. 12., z dne 31. V., str. 2.

Perspektiva mladih. »Učit. Tov.« št. 13., 14., 15., z dne 14., 28. VI., 12. VII., str. 1.

Reforma učiteljskega. »Učit. Tov.« št. 15., z dne 12. VII., str. 1.

Vladni načrt o reformi učiteljskega in naše stališče napram njemu — izpreminjevalni predlogi. (P. Flere). »Učit. Tov.« št. 16., z dne 26. VII., str. 1.

Par odlomkov iz brošure »O šolski reformi«. (Dr. Lončar). »Učit. Tov.« št. 16., z dne 26. VII., str. 1.

Par odlomkov iz brošure »O šolski reformi«. (Dr. Lončar). »Učit. Tov.« št. 17., z dne 9. VIII., str. 2.

Načrt o preustrojitvi šolstva. »Učit. Tov.« št. 17., z dne 9. VIII., str. 2.

Reforma šolstva in naše stališče k vladnemu predlogu o reformi učiteljskega. (I. Dimnik). »Učit. Tov.« št. 18., z dne 23. VIII., str. 1.

Lex magistri — Predlog glede zakona o občinskih tajnistvu in šolski kmetiji. »Učit. Tov.« št. 23., z dne 26. X., str. 1.

Spomenica narodni vladi SHS (preureditev šolstva in obče narodne vzgoje — izdela lara okvirnega zak. načrta našega šolstva in obče narodne vzgoje) Zaveza Jug. učit. in Slovaška zveza. »Učit. Tov.« št. 25., z dne 4. XI., str. 1.

Krekov načrt o novi šoli (ustroj in ustanavljanje šol). »Učit. Tov.« št. 26., z dne 15. XI., str. 3.

1919.:

Reforma narodne šole in kmetijski pouk. »Učit. Tov.« št. 2., z dne 10. I., str. 3.

Enotnost našega šolstva. »Učit. Tov.« št. 4., z dne 24. I., str. 1.

Nov šolski zakon (izdalo uredništvo »Učit. Tov.« — Beseda narodni vladi SHS v Ljubljani — poverjeništvu za uk in bogočastje. »Učit. Tov.« št. 5., z dne 31. I., str. 3.

Ustanovitev meščanskih šol. »Učit. Tov.« št. 7., z dne 14. II., str. 3.

Dajte narodu meščanskih šol (po našem načrtu novega šolskega zakona — narodnih višjih šol). »Učit. Tov.« št. 8., z dne 21. II., str. 2.

II. Načrt novega šolskega zakona. (Izdalo uredništvo »Učit. Tov.«). »Učit. Tov.« št. 9., str. 2.

Kmetijski pouk na ljudskih šolah. »Učit. Tov.« št. 9., z dne 28. II.

K načrtu šolskega zakona. »Učit. Tov.« št. 10., z dne 7. III.

O učnih načrtih za meščanske šole kot tip narodne višje šole. »Učit. Tov.« št. 8. in 10., z dne 21. II. in 7. III.

O učnih načrtih za meščanske šole kot tip narodne višje šole. »Učit. Tov.« št. 12., z dne 28. III.

Školska anketa v Beogradu. »Učit. Tov.« št. 12., z dne 28. III.

Zakon o telesni vzgoji na Francoskem. »Učit. Tov.« št. 12., z dne 28. III.

Obris reforme slov. srednjih in meščanskih šol. »Učit. Tov.« št. 12., z dne 28. III.

Okrajni šolski sveti (teza — Načrt novega šolskega zakona). »Učit. Tov.« št. 14., z dne 2. IV., str. 2.

O učnih načrtih meščanskih šol. »Učit. Tov.« št. 14., z dne 2. IV., str. 2.

Zgradba slov. šolstva. — Dr. Dragan Šanda. »Učit. Tov.« št. 14., z dne 2. IV., str. 2.

Za izobrazbo učiteljstva. — Spomenica vseučiliški komisiji — teza načrt novega šolskega zakona. »Učit. Tov.« št. 15., z dne 9. IV.

O učnih načrtih meščanskih šol. »Učit. Tov.« št. 15., z dne 9. IV.

Misli o načrtu preustrojitve šolstva in narodne vzgoje. (Ljud. Potočnik). »Učit. Tov.« št. 16., z dne 16. IV., str. 1.

O učnih načrtih meščanskih šol. »Učit. Tov.« št. 16., 19. in 19., str. 3.

Gospodarsko in gospodinjstvo šolstvo na Koroškem. (Zdr. Kovač). (teza — ureditev in reorg. šolstva). »Učit. Tov.« št. 17. z dne 23. IV., str. 1.

O preosnovi naše ljudske šole v kmetijskem oziru. (Skulj A. — referat dne 13. IV. na sestanku kulturno-gospodarskega odbora za mokronoško okrožje. (Resolucija: Enotna ureditev šole in nje vzdrževanje; prilagoditi jo težnjam ljudstva; ustanoviti na vsaki šoli obvezno kmetijsko-izobraževalno šolo za šoli odraslo mladino, isto za dečke in deklice; v vsakem sodnem okraju naj se ustanovi kmetijska šola. »Učit. Tov.« št. 17., z dne 23. IV., str. 2.

O pouku in vzgoji gluho-mučen. (Fran Grm). »Učit. Tov.« št. 18., z dne 30. IV., str. 2.

Telesna vzgoja — sport in šola. »Učit. Tov.« št. 19., z dne 7. V.

Predlogi o reformi telesne vzgoje. (Iv. Bajželj v imenu ankete). »Učit. Tov.« št. 21., z dne 21. V.

K načrtu šolskega zakona. (Ženska vzgoja). »Učit. Tov.« št. 24., z dne 11. VI., str. 2.

K šolski reformi. »Učit. Tov.« št. 26., z dne 25. VI.

Debatna o načrtu zakona narodnih šol v Narodnem predstavništvu. »Učit. Tov.« št. 28., z dne 9. VII.

Nekaj o gospodarskih šolah — teza, pro-dužna šola. »Učit. Tov.« št. 29., z dne 16. VII.

K vprašanju šolskega obiska. »Učit. Tov.« št. 33., z dne 13. VIII.

Srbski načrt zakona o narodnih šolah v kraljestvu SHS (oficijelno besedilo prosvetnega odbora. »Učit. Tov.« št. 34., z dne 20. VIII., str. 1.)

Sedma točka erfurtskega programa. (teza šola posvetna in obvezna). »Učit. Tov.« št. 35., z dne 27. VIII., str. 1.

K novemu šolskemu zakonu (načrt prosvetnega odbora v Beogradu, nesprejemljiv za Slovenijo). »Učit. Tov.« št. 36., z dne 3. IX., str. 1.

Ginjene smo, ker vidimo, kako si misli na nas na svoje sotripnike in si zapustila »Društvu učiteljc« svoj težko prihranjeni denar in imetje.

Položila si nam temelj za dom in na tvojem kamnu hočemo zidati svojo stavbo.

Spomnile se te bomo, kakor smo te poznale, živahno, temperamentno in polno humorja. Kdor te je poznal, te ne pozabi tako hitro.

Nisi imela dosti službenih mest, saj si vztrajala v Radečah, v lepem solnčnem Posavju celih 35 let. S hvaležnostjo se te spominja tamošnja mladina, saj ji ji vcepila toliko lepih nauk za življenje.

Spominjale se te bodo članice in prijateljice raznih ženskih društev, saj si prišla rada med nje — in se nisi bala dolgih voženj k raznim kongresom. Povsod so te rade sprejele, pri vseh si bila priljubljena.

S svojo živahnostjo si kratkočasila vse, saj nikdar nisi bila čemerna.

Po trudopolnem 39letnem službovanju si uživala pokoj le malo let. Ure so ti bile štete, in morala si v večnost k Njemu, ki ti je vdihnil življenje. Počivaj v miru, tovarišica draga!

A. C.

Nova doba za narodno vzgojo. »Učit. Tov.« št. 36., z dne 3. IX., str. 2.

Naše stališče k novemu načrtu zakona o narodnih šolah. (P. Flere — resolucije na zgodov. zborovanju »Zavezne« delegacije 4. IX. 1919.). V načrtu prosv. odbora se ni oziralo na načrt, ki ga je sestavilo slov. učiteljstvo, zato je načrt nesprejemljiv. »Učit. Tov.« št. 37., z dne 10. IX., str. 1.

I. Načrt zakona o narodnih šolah (izdelan od »Prosv. odbora« v Beogradu) v razpravo v učit. društvih in stavljanje predlogov. »Učit. Tov.« št. 38., z dne 17. IX., str. 1.

Stališče »Zaveze« do načrta zakona o narodnih šolah — brez nas se ne sme odločati. »Učit. Tov.« št. 40., z dne 1. X., str. 2. in 3.

Zahteve a) francoskih in b) čeških vzgojiteljev pri reformi šolskega zakona. »Učit. Tov.« št. 44., z dne 31. XII.

1920.:

Načrt šol. zakona za Čehoslovaško republiko — izdela od učit. organizacij. »Učit. Tov.« št. 2., z dne 14. I., str. 2.

Stališče črnogorskega učiteljstva napram načrtu šol. zakona. (Hude). »Učit. Tov.« št. 4., z dne 28. I., str. 1.

Poročilo odbora o načrtu šol. zakona (na seji uprav. odbora Zaveze). »Učit. Tov.« št. 17., z dne 29. IV., str. 1.

Stališče socialnega učiteljstva v Srbiji k načrtu novega šol. zakona. »Učit. Tov.« št. 18. in 19., z dne 6. V. in 20. V., str. 1.

Krajni šolski sveti (odprava teh). »Učit. Tov.« št. 22., z dne 3. VI., str. 1.

III. Načrt zakona o narodnih šolah za kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. (Na temelju zak. načrta »Prosv. odbora« predelala »Zaveza« jug. učit. v Ljubljani). Pripomba k gornjemu načrtu. — Uvod — načela. »Učit. Tov.« št. 23., z dne 10. VI., str. 1.

Resolucija na I. kongresu jug. učit. v Beogradu: Zahteva, da sodeluje učiteljstvo pri osnovnošolski zakonodaji. »Učit. Tov.« št. 28., z dne 29. VII., str. 2.

Reforma učiteljske izobrazbe. »Učit. Tov.« št. 28., z dne 29. VII., str. 4.

Ustanavljanje nadaljevalnih tečajev (teza: gospodarsko-nadaljevalne šole — ustanavljanje). »Učit. Tov.« št. 31., z dne 19. VIII., str. 2.

Organizacija kmet. nadaljevalnih tečajev. (Rohrman). »Učit. Tov.« št. 36., z dne 23. IX., str. 2.

Učni načrt za kmet. nadaljevalne tečaje (Rohrman). »Učit. Tov.« št. 37., z dne 30. IX., str. 1.

Učni načrt za kmet. nadaljevalne tečaje (Rohrman). »Učit. Tov.« št. 38., z dne 7. X., str. 2.

(Dalje prihodnjic.)

Splošne vesti.

— Mednarodni učiteljski kongres v Pragi. V dne 22. do 28. aprila se je vršil v Pragi mednarodni učiteljski kongres, ki so se ga udeležili delegati 24 učiteljskih združenj iz 18 držav. Udeleženi jugoslovenskega učiteljskega zastopala ščlanska delegacija pod vodstvom predsednika UJU tov. Petroviča.

— Savez čehoslovaškega učiteljstva je ukrenil vse, da uredi vsem delegatom prijetno in obenem tudi koristno bivanje v Pragi. Kongres so pozdravili čehoslovaški prosvetni minister dr. Derer, praški župan dr. Baksa in generalni tajnik Internacionalne federacije učiteljskih združenj.

— Prvi dan kongresa se je razpravljalo o temah: »Češka reformacija in njene pacifistične ideje« in »Internacionalni značaj pedagoškega dela J. A. Komenskoga.« Obe temi sta bili izčrpnj in nad vse zanimivi.

— V nadaljnjih dneh se je razpravljalo še o slednjih temah: »Laiška šola na čehoslovaškem« in »Obvezna pošolska vzgoja.« Predvajal se je tudi čehoslovaški šolski film »Iz delavnice človeštva.«

— Odrejen je bil tudi čas za ogledovanje vseh prosvetnih in socialnih ustanov mesta Prage.

— Dne 25. aprila je sprejel predstavniki učiteljstva g. predsednik Masaryk, ki se je zelo zanimal za delo kongresa in se pustil informirati o vsem. Ob slovesu je delegatom še rekel: Delajte, ker vaša moč je v vzgoji mladine.

— Dne 26. aprila dopoldne se je vršil kongres Internacionalne federacije učiteljskih združenj a popoldne so bili delegati sprejeti pri prosvetnem ministru g. dr. Dererju.

— 27. aprila pa so se odpeljali vsi delegati v Karlove Vare, kjer so bili gosti združenja nemških učiteljev na čehoslovaškem.

— Učiteljstvu, ki poseti koncert. V soboto 10. t. m. se bo vršil v Unionu koncert pevskega zbora UJU. Ker je pričakovati precejšnjega obiska ravno od strani učiteljstva, se sestanemo po koncertu v prostorih restavracije Union.

— Učiteljski dom v Ljubljani se najiskreneje zahvaljuje tovarišem in tovarišicam z Vrhnice in okolice, ki so priredili 27. aprila 1930. na Vrhniki dramo v 3. dejanjih »Duše« in čisti dobicek 900 Din poslali domu. Da bi le našli mnogo posnelovalcev! — Jos. Kobal, blagajnik.

— Razstava UJU v Beogradu. Na mnogo vprašanja naših članov odgovarjamo, naj se ravna glede razstave in pošiljanja predmetov zanj po navodilih, ki jih je izdala prosvetna oblast. Opozorjamo jih ponovno na uvodni članek v zadnji številki »Učit. Tovarisa«, kjer najdejo vse potrebno.

— Praktični učiteljski (usposobljenostni) izpiti se prične na državnem moškem učiteljskem v Mariboru v ponedeljek dne 16. junija ob 8. uri zjutraj. Le popolnoma pravilno opremljene prošnje naj prisojo v roke komisije uradnim potom vsaj do 5. junija. Posebna vabila k izpitu se ne bodo razpošiljala. Vse drugo bo razvidno od 8. junija dalje raz črne

deske v vestibulu državnega moškega učiteljskega ljišča.

— Usposobljenostne preizkušnje za osnovne šole se prične na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani dne 16. junija 1930. ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje za pristup k usposobljenostni preizkušnji se naj predložijo po običajni uradni poti pravočasno sreskemu šolskemu nadzorniku, da bodo najkasneje do 31. maja v rokah izpraševalne komisije. Kdor bi ne bil pripuščten, se bo pravočasno obvestil; potrebna vabila k izpitu se ne bodo pošiljala. Izpraševalna komisija za osnovne šole v Ljubljani.

— Seja širjega odbora Pedagoške centrale v Mariboru se bo vršila 17. t. m. na deški meščanski šoli v Mariboru. Začetek ob 14.30.

Na dnevnem redu je predavanje oblastnega šolskega nadzornika v pok. g. Senkoviča: »Poizkus združitve glavnih ciljev nove šole« in delovni program za prihodnje leto. Člane širjega odbora (društva do 50 pri Pedagoški centrali včlanjenih članov imajo po enega odbornika, 50 do 100 članov po dva, nad 100 članov po tri) vabimo k polnoštevilni udeležbi. Z ozirom na važno predavanje vabimo tudi vse drugo članstvo Pedagoške centrale.

Odbor.

— Bolgarska učiteljska predzobrazba. Ko dovrši učenec progimnazijo vstopi v prvi razred pedagoške gimnazije (po naše učiteljske), ki traja 5 let. Prva tri leta je učni program te gimnazije isti, kot na ostalih gimnazijah (realnih in humanističnih) in na realki. Zato lahko vstopijo učenci tudi v 4. razred pedagoške gimnazije, ko dovršijo tri razrede realke ali katerekoli gimnazije, ker se šole v zadnjih dveh letih vrši čisto strokovno pouk. Ves pouk od ljudske šole do učiteljske mature traja 12 let. Absolvent ped. gimnazije postane le prvonačalni učitelj (poučuje le prva štiri šolska leta). Že par let nimajo po dveh letih prakse uvedenega državnega izpita. A prosvetno ministrstvo ga namerava vpeljati nanovo.

— Takoj, ko kdo dovrši pedagoško ali kako drugo gimnazijo, lahko vstopi v dvoletni pedagoški kurs (pedagoško šolo). Absolventi te šole so učitelji na progimnazijah ali šoli (po naše: višji narodni šoli). Tudi ti sedaj nimajo predpisane državnega izpita. Polagati ga morajo le g mnazijski učitelji (profesorji).

— Splošno so bolgarski učitelji sila ukažljivi in porabijo vsako priliko za izpolnitev strokovne izobrazbe. Pri temu jih podpira tudi prosvetno ministrstvo, ki prireja vsakoletne obvezne dvomesečne pedagoške tečaje da se učitelji izpopolnijo v posameznih učnih strokah. Iz tega vidimo, da strokovna izobrazba bolgarskih učiteljev prav nič ne zaostaja za našo. Skoraj bi trdil, da gredo z duhom časa hitreje kakor mi.

—zič.

— Zadnji opomin članstvu učiteljskega društva za kočevski okraj! Proti zamudnikom, ki do konca maja ne poravnajo svojih obveznosti napram društvu, se bo sodnijsko postopalo. To naj velja kot zadnji opomin zlasti stariim zamudnikom. — Blagajničarka.

Obleke kemično čisti, barva, plišira in lika tovarna JOS. REICH.

Pokret učiteljic.

Vsem tovarišicam!

Na zadnjem zborovanju društva učiteljic so tovarišice spoznale na podlagi mnogih dejstev in primerov, da nam je to društvo za enkrat še nujno potrebno poleg skupne stanovske organizacije UJU. Da se bo pa društvo moglo dvigniti v pravo delavno združnico, je potrebno sodelovanje vseh učiteljic.

A k temu je treba predvsem da pristopijo vse tovarišice v društvo vse tovarišice. Obenem se na poverjenice svojega sreza, ki jim je odbor poslal posebno okrožnico z nekaterimi navodili v to svrhu, ali pa direktno na društveni odbor, dokler delovanje poverjenic še ni zadostno organizirano.

Odbor, ki se je pojačil z mnogimi delavoljnimi tovarišicami, ima najboljšo voljo, da realizira delovni program, da stori po možnosti vse za podvig društva. A ves napor odbora bo ostal brezuspešen, društvo mrtvo, če ne bodo naše tovarišice z dežele stopile v živ kontakt z nami, nam pomagale v našem delu nam svetovale ter nas opozarjale na vse, kar se jim zdi potrebno, da ukrenemo, bodisi z ozirom na naš prosvetni ali stanovski delokrog. Zato apeliramo na tovarišico in žensko solidarnost in vas ponovno vabimo, da pristopite k društvu čim prej, da bomo imele točen pregled o našem članstvu.

Za slučaj, da je katera od tovarišic v zadnjem poročilu prezrla seznam naših poverjenic, jih navajamo ponovno: Za srez Črnomelj: Mimi Korenova, Drašič pri Metliki; za srez Kamnik: Marija Rupnik, Kamnik; za srez Kočevje: Slava Zupanec, Ribnica; za srez Kranj: Karolina Zupančič, Krize pri Trzinu; za srez Krško: Slava Vidmar, Leskovec pri Vidmu; za srez Laško: Marija Omerza, Trbovlje; za srez Ljubljanska okolica, vzhodni del: Obersnu Petra, Vrhnika; zahodni del: Mara Jarc, Hršica; za srez Logatec: Dolenc Marija, Planina pri Rakeku; za srez Novo mesto: Sušnik Milena, Novo mesto in Tavčeljska Saša, Hinja; za srez Radovljica: Milena Bratina, Radovljica.

Ponovno tudi sporočamo, da je vsako soboto od 6. do 7. ure zvečer nekaj društvskih odbornice na razpolago tovarišicam, ki žele kakih informacij ali razgovora, in sicer v I. nadstropju Učiteljske tiskarne, spodnje poslopje (čitalnica).

A. V.

DRAGO GORUP & Co.

LJUBLJANA
MIKLOSICEVA CESTA 14/II.

En gros. En detail.

Izdelava in prodaja
damske in moške
konfekcije. — Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno

LISTEK.

† Tovarišici Kolnikovi.

Odrpna noč in dan so groba vrata, al' dneva ne pove nobena pratka.

Fr. Prešeren, Sonetje.

Marsikdo iz naših krogov se poslavlja — naše vrste se redčijo...

Večinoma tiho in neopaženo odideja tja, odkoder ni več vrnitve, kjer ni več trpljenja.

In tako si nas zapustila še ti, draga tovarišica. Poklicali so te tja nenadoma, da se nisi utegnila posloviti od nas. Nikdo ti ni stisnil roke v slovo. — Zagrebi so te, veliko in močno, kakor si bila in skoraj ne moremo verjeti, da spiš ti tam zunaj mesta pod to malo gomilo.

In vendar nas nisi zapustila popolnoma, saj duh tvoj bo živel med nami — in vedno se te bomo spominjali.

Vse, ki smo te poznale, vemo, da si bila dobra, predobra tovarišica. Najbolj pa smo spoznale tvojo blago dušo šele tedaj, ko smo po tvojem odhodu zvedele za tvoj oporoko.